

EUROPEAN IMMUNIZATION WEEK

24-30 April 2019

Do your part to
#ImmunizeEurope

ЕВРОПЕЙСКА ИМУНИЗАЦИОННА СЕДМИЦА 24-30 Април 2019 г.

Европейската имунизационна седмица е отбелязана за пръв път през 2005 г. От тогава до сега, всяка последна седмица на месец април, тя обединява местните офиси и партньори на Световната здравна организация (СЗО), здравни министерства, професионални и родителски организации, местни здравни заведения, политици и др. Целта е да се подкрепи стремежа към Европейски регион, свободен от ваксинапредотвратими заболявания, чрез повишаване осведомеността за значението на ваксинирането като индивидуално право и споделена отговорност. Европейската имунизационна седмица дава възможност да се подчертае, че ваксините осигуряват защита на индивиди и общности, както и да се подпомогне постигането на световните цели за устойчиво развитие. Основната цел тази година е да се отдаде заслуженото внимание на „героите“, които всеки ден допринасят за реализирането на имунизациите - здравни работници, които прилагат ваксини, родители, които избират ваксинация за децата си, и всеки, който търси информация, основана на доказателства, и я предава, за да даде възможност за по-добър живот на други.

ПРАВО И ОТГОВОРНОСТ

- Имунизацията е право и отговорност. Всеки човек заслужава да бъде защитен от ваксинапредотвратими заболявания и има жизненоважна роля в защитата на другите чрез избора да се имунизира.
- Ваксините работят, за да защитят вас и хората около вас от сериозни заболявания.
- Когато всички хора са напълно имунизирани според условията на националните си календари, те защитават и тези, които не могат да бъдат ваксинирани, благодарение на изградения колективен имунитет.

ФАКТИТЕ НАКРАТКО

- Имунизацията срещу заразни болести защитава не само ваксинираното лице, но и околните.
- Благодарение на ваксините полиомиелитът е намалял с 99% от 1988 г. насам.
- Морбили е една от най-заразните болести в света. Неимунизираните малки деца имат най-висок риск от заразяване, а усложненията могат да причинят дори смърт. През 2018 г. заразените от морбили европейци са 82 000, като 72 души от тях са починали.

- Рубеолата при бременни жени може да причини смърт на плода или вродени дефекти. Имунизацията срещу заболяването в детството предпазва човек за цял живот.
- Ваксината срещу хепатит Б е 95% ефективна за предотвратяване на инфекция и развитие на хронични заболявания и рак на черния дроб, причинени от вируса.
- Комбинирани ваксини, като тази срещу дифтерия, тетанус и коклюш, намаляват броя на необходимите клинични посещения и инжекции, като по този начин намаляват дискомфорта на детето.
- Имунизацията срещу човешки папиломен вирус (HPV) може да предотврати до 90% от случаите на рак на маточната шийка. Комбинирана с редовен скрининг, тази ваксина е най-ефективният инструмент за предотвратяване на заболяването.
- Имунизацията предпазва от болести, спасява животи и е стабилна основа за здраве през целия живот.

МОРБИЛИ

- Морбили (древна шарка) е сериозно силно заразно заболяване. То е 6 пъти по-заразно от грипа.
- При един на всеки 5 случая може да се развие тежко заболяване или усложнения като ушна инфекция, пневмония, постоянна глухота, енцефалит или дори смърт.
- Две дози ваксини срещу морбили осигуряват почти 100% защита срещу заболяването.
- Благодарение на ваксината срещу морбили, броят на болелите в европейския регион на СЗО е спаднал с над 90% от 90-те години на миналия век до сега. Но вирусът все още се разпространява, там където има условия.
- Имунизацията хора предотвратяват появата на вируса при тези, които не могат да бъдат ваксинирани поради отслабена или увредена имунна система.
- За постигането на колективен имунитет е необходимо ваксинално покритие сред най-малко 95% от населението.

РУБЕОЛА

- Рубеолата е заразна болест, която може да доведе до спонтанен аборт, преждевременно раждане или вродени дефекти.
- 9 от 10 жени, заразени с вируса на рубеолата в началото на бременността си, губят бебето или го раждат със синдром на вродена рубеола.
- Децата със синдром на вродена рубеола могат да имат мозъчно увреждане, увреждане на слуха, дефекти в очите и сърцето.
- Имунизацията осигурява почти 100% защита срещу рубеола и води до драстични намаляване на случаите на рубеола.

ГРИП

- Грипът е едно от най-масовите инфекциозни заболявания при човека с голямо клинично, епидемиологично и социално-икономическо значение. Той е остро инфекциозно заболяване, което се предизвиква от грипните вируси тип А и В.
- Според данни на СЗО по време на ежегодните грипни епидемии заболяват между 10 и 15% от населението. Поради усложнения от грип тежко се разболяват около 3-5 милиона души, а умират 250 000 – 500 000, като 90% от случаите на смърт от заболявания, свързани с грипа, са при хора над 65 годишна възраст.

- СЗО определя ваксинацията като най-ефикасната защита от грип и като най-значимия начин за намаляване влиянието на епидемиите.
- По препоръка на СЗО бе разработена четиривалентна ваксина срещу грип, която за разлика от тривалентната включва и двата вида грип тип В.
- Затова четиривалентните ваксини срещу грип значително подобряват защитата срещу циркулиращите грипни вируси, което повишава и общата ефективност на ваксинацията срещу грип.
- Четиривалентните ваксини срещу грип са достъпни у нас от миналия грипен сезон, като съдържащите се в тях антигени напълно съвпаднаха с циркулиращите вируси у нас.
- Световните проучвания показват, че постигането на достатъчно добро ваксинационно покритие при тази рискова група, може да:
 - намали респираторните заболявания с до 60%¹;
 - намали с 30 до 70% хоспитализациите поради пневмония и грип;
 - намали риска от сърдечносъдови случаи, като сърдечен арест, миокардит или инсулт с около 50-70% през зимния сезон.
- При възрастното население над 60-годишна възраст рискът от усложнения, хоспитализации и степента на смъртност вследствие на заболяването е най-висока. Най-значима е заболяемостта сред тях, тъй като съпътстващите хронични състояния - рискови фактори за усложненията от грип, нарастват с възрастта. По време на грипна епидемия нивото на засегнатите възрастни може да достигне до 50%.² Над 90% от смъртните случаи, свързани с грип, са при лица над 60 години и по-възрастни³. Увеличената заболяемост сред възрастните и неопровержимите доказателства за ефикасността на грипната ваксинация, са причина за световния консенсус за рутинна ваксинация на тази възрастова група⁴.

Имунизация на деца

- Всяко дете заслужава равна възможност да води здравословен живот и ваксинацията е една от основните стъпки за това.
- Децата под 5-годишна възраст попадат в особено висок риск от развитие на усложнения или дори фатален край при заболявания, които могат да бъдат предотвратени с ваксини. Ваксините, включени в имунизационния календар на всяка държава, дават възможно най-добрата защита на децата и то, когато най-много се нуждаят от нея.
- Блокирайки по-нататъшното разпространение на болестта, ваксинираните деца помагат в защитата и на децата около тях. Това включва братя и сестри, които са твърде малки, за да бъдат ваксинирани, съученици със специални здравни нужди и възрастните баби и дядовци.
- Имунизирайки децата срещу хепатит В през първата им година на живот и срещу HPV в ранните юношески години, ще ги предпазим от бъдещо развитие на някои онкологични заболявания.
- Имунизирайки децата срещу патогени, причиняващи пневмония, помагаме да се намали употребата на антибиотици и по този начин намаляваме и заплахата от развитие на антимикробна резистентност.
- Националната програма за контрол и лечение на ротавирусните гастроентерити, стартирала в началото на 2017 г., осигурява безплатно препоръчителната ротавирусна ваксина, на желаещите деца

¹ CDC Prevention and Control of Influenza. Recommendations of the Advisory Committee in Immunization Practices (ACIP). *MMWR*, 2009; 58(RR8)

² CDC. Influenza Antiviral Drug Resistance. Questions & Answers. Available at: <http://www.cdc.gov/flu/about/qa/antiviralresistance.htm> Accessed May 2010 [online].

³ Thompson WW, Shay DK, Weintraub E et al. Influenza associated hospitalization in the United States, *JAMA*, 2004;292(11):1333-40.

⁴ CDC. CDC's Advisory Committee on Immunization Practices (ACIP) Recommends Universal Annual Influenza Vaccination. Press release, 24 February, 2010. Available at: <http://www.cdc.gov/media/pressrel/2010/r100224.htm> Accessed May 2010.

от 6-седмична възраст до горна възрастова граница съгласно кратката характеристика на приложената ваксина с цел да намали значително честотата на острите гастроентерити при кърмачетата.

Имунизация на подрастващи

- Ваксинирането не е само за деца. Реимунизациите и ваксината срещу човешки папиломни вируси продължават в юношеството и защитават децата и в бъдеще.
- Имунитетът срещу дифтерия, тетанус и коклюш може да намалее с течение на времето, и реимунизации с комбинираната ваксина (дифтерия / тетанус / коклюш) е необходимо да се поставя по време на юношеството и отново в зряла възраст.
- Ранното юношество (9-13-годишна възраст) е препоръчителното време за прилагане на ваксина срещу човешки папиломни вируси (HPV), което помага за предпазване от рак на шийката на матката и други свързани с HPV заболявания. Човешките папиломни вируси са широко разпространени и се предават по полов път, ракът на маточната шийка е водеща причина за смърт сред жените. HPV ваксината, приложена преди първата сексуална активност на човек, е първата стъпка в цялостната профилактика на рака на маточната шийка.
- Юношеството е времето, в което се прилагат допълнителни дози за по-траен имунитет ваксини срещу болестите, които са опасни за всяка възраст, в това число морбили, коклюш, рубеола, тетанус, дифтерия и менингит. Жените трябва да са особено запознати с риска от заразяване с рубеола на нероденото дете и да са сигурни, че имат приложена ваксина срещу рубеола, преди да забременеят.

Имунизация на възрастни

- Ваксините предлагат защита за всички възрасти. Посредством ваксинациите защитавате себе си и околните от развитие на сериозни и потенциално фатални заболявания.
- Много хора, без да го осъзнават, са податливи на морбили и други заболявания, предотвратими от ваксини. С развитието на науката и технологиите рутинно се прилагат ваксини срещу все повече заразни заболявания, които преди това са били нелечими или инвалидизиращи и ваксини за тях не са били налични в миналото, както и повечето от прилаганите в миналото ваксини са напълно обновени. Сега възрастните могат да ползват ваксини срещу много повече заболявания отколкото преди.
- Действието на някои от ваксините отслабва с течение на времето. Реимунизациите за дифтерия и тетанус в зряла възраст са необходими за осигуряване на защита през целия живот.
- Няколко ваксини се препоръчват за групи с особено висок риск поради тяхната възраст, професия, начин на живот или здравословен статус. Това включва ваксинация срещу грип, коклюш и тетанус за бременни жени; ваксинация срещу грип и в някои страни херпес Зостер за възрастни пациенти; ваксинация срещу хепатит В и менингококи за здравни специалисти, изложени на риск от заразяване.
- Здрави възрастни носители на заболявания могат да ги предадат на други по-податливи лица като бебета, имунокомпрометирани хора и възрастни над 65 години, като по този начин ги излагат на особено висок риск от усложнения.
- Ако не сме напълно имунизирани по действащия имунизационен календар, или не сме сигурни в имунизационния си статус, трябва да се посъветваме с нашия лекар за това кои са подходящите за нас ваксини.

Имунизация на здравни специалисти

- Посредством имунизацията здравните специалисти защитават не само себе си, но и своите пациенти.
- Здравните специалисти са изложени на риск от заразяване с болести, които могат да предадат на пациентите си.

Световната здравна организация съветва всички заети в здравния сектор:

- Да бъдат напълно имунизирани срещу морбили, рубеола и полиомиелит;
 - Да бъдат ежегодно имунизирани срещу сезонен грип;
 - Да се реимунизират срещу дифтерия на всеки 10 години;
 - Да се ваксинират срещу хепатит В и менингококови бактерии в случай на риск от заразяване, свързан с естеството на професионалната им дейност.
- Посредством редовна ваксинация, здравните специалисти дават добър пример на своите пациенти колко е важно да си ваксинират.
- Отношението на медицинският специалист към ваксинацията оказва силно влияние върху вземането на решения от пациента/родителя. Лекарите, медицинските сестри и акушерките играят жизненоважна роля в съветването на пациентите си за ползата и важноста на ваксините.